

OPINIA MEDICILOR DE FAMILIE PRIVIND VIOLENȚA DOMESTICĂ

Diana Vizitiu

Catedra Medicina Socială și Management Sanitar “Nicolae Testemițanu”,
USMF “Nicolae Testemițanu”

Summary

Opinion of general physicians on domestic violence

The article includes the opinion of the general physicians on the influence of domestic violence on women's health, which obviously shows, the family violence impact on family integrity. Prophylactic measures are outlined by the general physicians in order to prevent this scourge as well as those responsible for the eradication of these cases.

Rezumat

Articolul include opinia medicilor de familie privind influența violenței domestice asupra sănătății femeii, cauzele neadresării femeilor pentru acordarea asistenței medicale care denotă, în mod evident, impactul violenței în familie asupra integrității familiei. Sunt elucidate măsurile profilactice folosite de medicul de familie pentru prevenirea acestui flagel precum și persoanele responsabile de eradicarea acestor cazuri.

Actualitatea

Conform art. 1 alin. (1¹) din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, „prevenirea și combaterea violenței în familie fac parte din politica integrată de ocrotire și sprijinire a familiei și reprezintă o importantă problemă de sănătate publică” [1]. A fi victimă a violenței în familie reprezintă un risc major pentru sănătatea persoanei în cauză. Pe lângă efectele imediate asupra sănătății fizice și mintale, violența crește riscul de îmbolnăviri în viitor. Studiile arată că femeile care au fost victime ale violenței fizice sau sexuale, în copilărie sau mai târziu, prezintă risc crescut pentru probleme de sănătate ulterioare.

Furnizorii de servicii de sănătate au posibilitatea de a detecta și interveni în cazurile de violență în familie. Multe victime se simt confortabil să vorbească despre ceea ce li se întâmplă cu medicul lor de familie sau cu alt specialist. Persoanele care suferă abuzuri în familie reprezintă un procent substanțial al celor care se adresează serviciilor medicale. Problemele de sănătate cronică pot fi rezultatul violenței în familie, ceea ce se asociază cu prezența mai frecventă a acestor persoane în serviciile medicale. Victimele trebuie să beneficieze de informații de bază despre violența în familie, să cunoască faptul că violența în familie este un fenomen prezent în societatea noastră, că are caracter continuu, ciclic și crește în timp ca frecvență și severitate, că are efecte devastatoare pe termen lung asupra copiilor care sunt victime sau martori ai violenței în familie, că violența este o infracțiune și că există instituții unde victima poate primi ajutor. Înainte ca victima să părăsească unitatea medicală, trebuie evaluată siguranța pacientei victimă a violenței și întocmit un plan de siguranță.

Deși puțini medici și asistente medicale au fost instruiți în domeniul violenței în familie, s-a demonstrat că medicii, ca orice alt personal medical specializat, pot avea un impact pozitiv substanțial asupra victimelor.

Concluzionând toate aceste afirmații, putem spune că violența în familie se află la originea celor mai dificile probleme sociale ale sănătății publice a comunităților.

Obiectivele

Obiectivul studiului a fost analiza opiniei medicilor de familie din Republica Moldova în cazurile violenței domestice.

Materiale și metode

Pentru prima dată a fost efectuat un studiu al opiniei medicilor de familie în baza unui chestionar propriu, elaborat special. Acest studiu a cuprins date despre opiniile medicilor de familie privind influența violenței domestice asupra sănătății femeii, cauzele și tipurile de violență domestică mai des întâlnită, timpul și cauzele neadresării femeilor pentru acordarea asistenței medicale. Deasemeni, au fost studiate opiniile medicilor de familie vis-a-vis de persoanele responsabile privitor la violența în familie, precum și măsurile profilactice folosite de medicul de familie pentru prevenirea acestui flagel. În cadrul studiului au fost intervievate persoane din mediul urban și rural cu dispersare pe regiunea de Nord, Sud, Centru, Chișinău și Bălți.

Rezultate și discuții

În urma discuțiilor cu medicii de familie din diferite regiuni ale republicii putem relata că cel mai des aplicat tip de violență domestică este violența psihologică, care reprezintă 38,9% din totalul tipurilor de violență. Violența fizică în opinia medicilor de familie reprezintă o cotă de 26,3% și violența de tip economic ocupă o cotă de 24 la sută. Violența spirituală și sexuală constituie 4,6% și respectiv 5,1%, alte tipuri de violență constituie 1,1%.

Dacă analizăm dependența dintre tipul și dinamica violenței domestice conform opiniei medicilor de familie, violența fizică în familiile din Republica Moldova pe parcursul anului 2012 a crescut (Tab 1) în proporție de 33,3 la sută, violența psihologică a crescut cu 23,5% și cea economică - 30%. Conform tabelului 1 după părerea medicilor de familie aceste tipuri de violență sau micșorat nesemnificativ pe parcursul anului 2012. Aceste rezultate denotă faptul că în republica noastră violența în familie este destul de persistentă.

Tabel 1 Dependența dintre tipul și dinamica violenței domestice conform opiniei medicilor de familie pe parcursul anului 2012,%

Tipul de violență domestică	Dinamica violenței domestice			
	A crescut	Sa micșorat	Este aceeași	Total
Fizic	33,3	7,4	59,3	100
Psihologic	23,5	17,7	58,8	100
Economic	30,0	5,0	65,0	100

Sursa: calculele autorului

Unele studii au arătat că cauzele violenței în familie sunt în primul rând nevoile sociale și economice, urmate de alcool, droguri, gelozie, incompatibilitate. Conform opiniei medicilor de familie cea mai preponderentă cauză a violenței domestice este starea materială în familie, care constituie 38,2%, stilul de viață al bărbatului constituie o cauză destul de impunătoare cu 22,5%, această cauză include educația bărbatului într-un stil violent, autoritatea bărbatului în familie, alcoolismul etc, gelozia ocupă și ea o cotă destul de mare (22,5%). După părerea medicilor de familie și provocările soției pot fi o cauză a violenței în familie (13,1 %).

Pentru a eficientiza procesul de prevenire și de reducere a violenței în familie este nevoie de o conlucrare strânsă între anumite instituții responsabile de eradicarea acestui flagel. În rezultatul sondajului efectuat s-a stabilit că medicii de familie în cazurile de violență domestică conlucrează cu poliția în proporție de 30,1 la sută, 24,3 % din medicii de familie intervievați implică și primăria în rezolvarea acestor cazuri. Există cazuri când medicul de familie este nevoit să apeleze pentru asistență la medicii de alte specialități (23,2%), în 18,8 % cazuri medicii de familie apelează la organele juridice, alte organe responsabile de aceste cazuri ocupă 2,6 %. Conform opiniei medicilor de familie cea mai mare responsabilitate pentru prevenirea violenței în familie o poartă soțul (23,3 %), soțiile la fel ocupă o cotă destul de impunătoare (21,4%), poliția și autoritățile locale ocupă o cotă de 17,2% și 17,1%.

Studiile arată că femeile abuzate își restricționează în mod constant accesul la informații și la servicii, își limitează participarea la viața publică și accesul la sprijin emoțional de la prieteni și rude. O mare parte din aceste femei nu au capacitatea să-și poarte singure de grijă sau să-și construiască o carieră. Femeile abuzate de soții lor suferă într-o proporție mare de depresie, anxietate, fobii și un înalt risc de suicid. Situația este gravă când violența are loc în cursul perioadei de sarcină, deoarece traumele apar atât la mamă, cât și la făt. În așa cazuri efectele sunt devastatoare: mortalitate infantilă și chiar moartea maternă. Acest impact este confirmat și de rezultatul opiniei medicilor de familie din Republica Moldova privind influența violenței domestice asupra sănătății femeii. Conform opiniei medicilor de familie 97,7% din intervievați susțin influența violenței domestice asupra sănătății femeii. Chiar dacă impactul violenței domestice este considerabil asupra sănătății femeii, totuși adresarea pentru acordarea asistenței medicale este des ignorată de către femeile din aceste familii. În urma întrevievării, medicii de familie au elucidat unele cauze ale neadresării la timp pentru acordarea asistenței medicale: frica față de soț constituie 32,4%, starea materială precară a acestor femei constituie 21,7%, cu regret am constatat că 20,3% din femeile abuzate sunt indiferente față de sănătatea proprie, aici putem concluziona cu gradul de violență domestică în dependență de nivelul de educație al femeii. 19,3% din femeile supuse violenței domestice nu se adresează la timp din cauza unui stil de viață negativ, și doar 2,4% constituie alte cauze. Conform timpului de adresare a femeilor în cazul violenței domestice pentru acordarea asistenței medicale opinia medicilor de familie a fost structurată în felul următor: de urgență se adresează 23,3% din cazuri, cele mai multe femei se adresează în primele 2-3 zile după actul de violență – 45,1%, mai târziu de 3 zile se adresează pentru acordarea asistenței medicale 23,1% din femeile abuzate.

Implicarea instituțiilor responsabile de prevenire și protecție a victimelor violenței în familie au un rol foarte important în eradicarea acestui flagel (tab 2). Conform legislației în vigoare, fiecare specialist ce are tangențe cu cazurile de violență în familie, este obligat să întreprindă măsuri pentru a preveni sau a acorda ajutor persoanelor afectate de violența domestică. În rezultatul intervieării, medicii de familie folosesc următoarele măsuri de profilaxie pentru a preveni violența domestică:

convorbiri individuale cu victimele acestui flagel în proporție de 26,8%, 25,9% din medicii de familie discută cu familiile în care persistă violența în familie, lecțiile tematice sunt citite în proporție de 17,3%, asigurarea familiilor cu informație privitor la violența în familie și impactul asupra sănătății – 24,5%, 3,2% sunt măsuri întreprinse doar la adresarea femeilor supuse violenței domestice, și un procent foarte mic primesc consultație psihologului (2,3%).

Tabel 2 Responsabilitatea pentru prevenirea violenței domestice de diferite tipuri conform opiniei medicilor de familie,%

Tipuri de violență domestică	Responsabili					Total
	Medicii de familie	Poliția	Autoritățile locale	Soțul	Soția	
Fizic	7,4	37,1	25,9	29,6	-	100
Psihologic	22,8	11,4	8,6	5,8	51,4	100
Economic	5,0	-	20,0	70,0	-	100
Alte	16,7	8,3	8,2	50,2	16,6	100

Sursa: calculele autorului

Concluzii

Printr-o cercetare selectivă, în baza chestionarului elaborat au fost studiate opiniile medicilor de familie din Republica Moldova. 1. În rezultatul prelucrării chestionarelor au fost elucidate cele mai des întâlnite tipuri de violență domestică: fizic – 26,3%, psihologic – 38,9%, economic – 24,0%, sexual și spiritual cu 5,1% și 4,6 %. 2. Cauzele violenței domestice conform opiniei medicilor de familie sunt starea materială, stilul de viață al bărbatului, provocările soției și

gelozia. 3. În rezultatul studiului s-a stabilit că responsabilitatea pentru prevenirea violenței domestice o poartă în mare parte soțul și soția cu o cotă de 23,3% și 21,4%. Poliția și autoritățile locale poartă o responsabilitate în proporție de 17,2 și 17,1 la sută, medicul de familie – 14,9%. 4. Pentru eficientizarea eradicării acestui flagel medicul de familie conlucrează cu poliția, primăria, medici de alte specialități și organele juridice. Deasemeni au fost elucidate și unele cauze ale neadresării la timp a persoanelor abuzate: frica față de soț, starea materială precară, lipsa poliției de asigurare, indiferența față de sănătatea proprie.

Bibliografie selectivă

1. *Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie*, România, 2003.
2. *Lege nr.45/2007 pentru prevenirea și combaterea violența în familie*, Republica Moldova, 2007.
3. *Violența domestică și asistența medicală*. Traducere din engleză de Vivia Dolores Săndulescu, Chișinău, 2003.

ORIENTĂRILE VALORICE LA STUDENȚII MEDICI ABSOLVENȚI

Mariana Cernițanu

Catedra Economie, Management și Psihopedagogie în Medicină USMF
„Nicolae Testemițanu”

Summary

Graduate medical students' value orientations

In the process of students' values researching, we have determined that graduate students from SUMPh consider the *well-being* the most important value for their prosperity. Thus, the interviewed students have selected values in the following priority: *physical and mental health, physical well being, and lasting knowledge*. The least popular values for them are: *creative activity, happiness of others, contemplating the beauty in nature and art*.

The 200 interviewed students did not consider *relationship with people around*, as a factor that can directly influence their professional and personal achievement.

On the top of instrumental values students have placed: *professional education, responsibility, and rationalism*. At the same time, students didn't consider very important values that reflect the human aspect of the profession, such as *tolerance, compassion and caring attitude towards others*.

Rezumat

Cercetînd sfera valorilor studenților absolvenți, am stabilit că studenții absolvenți de la USMF, apreciază în prim plan bunăstarea sa din toate punctele de vedere. Astfel, studenții au plasat în top următoarele dintre valori: *sănătate fizică și psihică; bunăstare materială; și cunoștințe trainice*. Cele mai puțin apreciate valori – scopuri de către studenți s-au stabilit a fi următoarele: *activitate creatoare; fericirea altora; contemplarea frumosului în natură și artă*.

Cei 200 de studenți intervievați nu consideră relaționarea cu oamenii din jur, drept factor ce poate influența direct realizarea lor profesională și personală.

În topul valorilor-instrumentale studenții au plasat: *educație profesională; responsabilitate; și raționalism*. Valorile care reflectă aspectul uman al profesiei, precum: *toleranță, compasiune sau delicatețe și atitudine grijulie față de alții*, studenții nu le consideră importante pentru o carieră de succes în medicină.